

STAY
HOME

STAY
HEALTHY

If you live to be
a hundred,
I want to live
to be
a hundred
minus one day
so I never
have to live
without you.

9. b. 20. 5. 2020

Dragi 9. b,

še ena sreda na tak način... Naj bo tudi prijetna, ker delovna gotovo bo.

Včeraj ste bili zelo pridni in sodelovalni pri uri angleščine na Zoomu. Trpnik je ljubljén od nas. Ali vam bolje zveni tole: Ljubimo trpnik? Če bi vprašali učiteljico slovenščine, dileme ne bi bilo več.

Izziv. Kaj vam bo od pouka na daljavo ostalo najbolj v spominu? Karkoli. Pišite. Share ...

Bodite dobro.

vaša razredničarka

ŠPORT ZA SPROSTITEV

1. Preberi si o košarki in o sodniških znakih.
<http://www2.arnes.si/~amrak3/SPORTNA%20VZGOJA/kosarka/kosarka.htm>
<http://www2.arnes.si/~amrak3/KVIZI/sodniski%20znaki%20-%20KOARKA.pdf>
2. Izvedi gimnastične vaje – raztezne, krepilne in sprostilne.
3. Izvedi čim več vaj za športni izziv. Če imaš ustrezno žogo, izvedi še vaje za trening dvokoraka:
https://www.youtube.com/watch?v=9_kngCoZoD8
4. Reši kviz o sodniških znakih pri košarki:
<http://www2.arnes.si/~amrak3/KVIZI/kosarka/KOSARKA.htm>

Na elektronski naslov bostjan.miklic@os-smihel.si mi v % napiši svoj rezultat reševanja današnjega kviza o sodniških znakih pri košarki.

Po 2. sv. v. so v Jugoslaviji sledila leta pomanjkanja osnovnih živil in potrebščin, vladala je velika revščina.

Komunistična oblast je začela z ukrepi RACIONALIZACIJE (določeno, koliko živil/potrebščin dobi vsak človek).

Država je uvedla tudi OBVEZNE ODKUPE za kmete – to pomeni, da so kmetje morali svoje pridelke obvezno oddajati državi, država pa jih je razporejala naprej.

Z mednarodno pomočjo in z vzpostavitvijo industrijske proizvodnje se je začel standard v državi počasi dvigovati in ljudje niso več živeli v taki revščini kot takoj po vojni.

1. V učb. str. 123–125 preberi besedilo in v zvezek reši nalogo.

	PATRIOTIČNA NACIONALIZACIJA	AGRARNA REFORMA	NACIONALIZACIJA	KOLEKTIVIZACIJA
Opiši ukrep.				
Kdo je postal lastnik zemlje/ obratov?				

2. V zvezek zapiši odgovore na vprašanja, ki so zastavljena v okvirčku PONOVI MO, učb. str. 125.

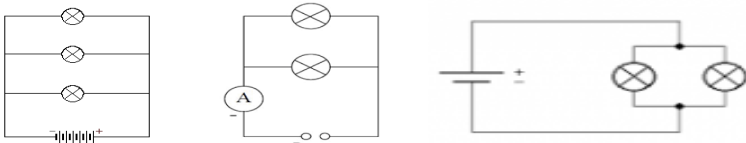
TEMA: VZPOREDNA VEZAVA PORABNIKOV – vaje

OBVESTILO: 20. 5. 2020 bodo vprašani: Nejc Počrvina, Lev Špes, Tim Bregar, Nejc Cimermančič, Taja Dragišič, Lara Jaklič

Dobili boste vprašanja prek pošte v času ure fizike na urniku (9.a 1. ura, 9. b 2. ura) – če kdo ne bo dosegljiv, mi naj sporoči - bo pa potem v šoli. Odgovorite na vprašanja in pošljite nazaj. Točna navodila bodo na listu z vprašanji.

Ostali rešujete današnje delo – tudi vprašani – ko oddate naloge, nadaljujte z delom za danes. V zvezek zapiši naslov in datum. Najprej poglej rešitve prejšnje ure – PRILOGA spodaj.

Danes boste vadili lastnosti **VZPOREDNO VEZANIH PORABNIKOV**

PONOVIMO LASTNOSTI VZPOREDNE VEZAVE (zapiši v zvezek)

1. V vzporednem vezju se **električni tok razdeli med porabnike**, ki so vzporedno vezani.
2. **Razdeli se v razmerju** glede na upor porabnikov v posamezni veji vezja.
Večji tok steče v veje z manjšim uporom in obratno: kjer je večji upor, je manjši tok.
 $I_1 : I_2 = R_2 : R_1$
3. Električni tok skozi vir je enak vsoti električnih tokov skozi posamezen porabnik.
 $I_s = I_1 + I_2 + I_3 + \dots$ (za tri vzporedno vezane porabnike)
4. **Električna napetost** v vzporednem vezju je **enaka na vseh porabnikih** – ne gleda na njihov upor: $U_g = U_1 = U_2 = \dots$
5. **Skupni upor** je **razmerje** med **električnim tokom**, ki teče skozi izvir, in **električno napetostjo** vezja. Njegova obratna vrednost je enaka vsoti obratnih vrednosti uporov posameznih porabnikov, ki so vezani vzporedno v vezje. **Skupni upor** vzporedno vezanih porabnikov je vedno **manjši** od najmanjšega vzporedno vezanega porabnika – **skupni upor se zmanjšuje**.

Skupni upor lahko izračunamo z Ohmovim zakonom $R_s = \frac{U_g}{I_g}$

ali pa pri n enakih uporih porabnikov na naslednji način: $R_s = \frac{R_1}{n}$

* ali pa z vsoto uporov porabnikov na naslednji način: $\frac{1}{R_s} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \frac{1}{R_3}$ (za različne upore)

Znaki v enačbah predstavljajo naslednje količine:

R_s – skupni upor

I_s – električni tok

U_g – električno napetost, ki jo daje izvir

n – število enakih upornikov

Sedaj pa se loti reševanja nalog iz DZ - naloge iz DZ rešuj v DZ.

DZ str.96/ 18, 19, 20, 21

USPEŠNO SMO SPOZNALI ŠE SRUGO VEZAVO!

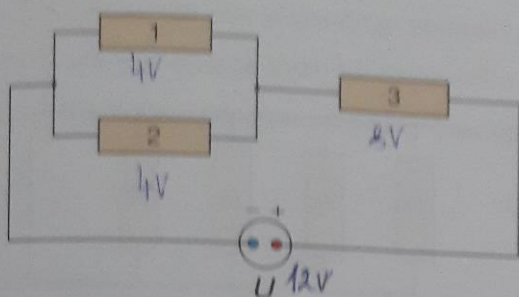

REŠITVE 15. URE

16. Izračunaj.

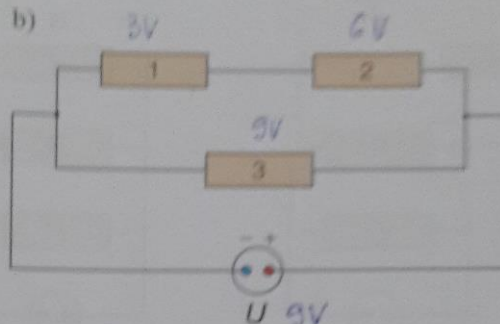
Kolikšna je napetost?

a)

$$\begin{aligned}
 U &= 12 \text{ V} \\
 U_1 &= 4 \text{ V} \\
 \hline
 U_2 &= 4 \text{ V} \\
 U_3 &= 8 \text{ V}
 \end{aligned}$$

b)

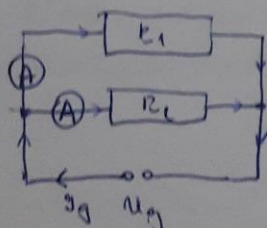

$$\begin{aligned}
 U &= 9 \text{ V} \\
 U_1 &= 3 \text{ V} \\
 \hline
 U_2 &= 6 \text{ V} \\
 U_3 &= 9 \text{ V}
 \end{aligned}$$

17. Nariši in odgovori.

Upornika sta vezana vzporedno na vir napetosti 8 V. Ampermeter pokaže, da skozi vsakega teče tok 0,5 A.

a) Nariši vezje.

$$\begin{aligned}
 U_g &= U_1 = U_2 \\
 I_g &= I_1 = I_2 = 0,5 \text{ A} \\
 I_g &= I_1 + I_2 = 1 \text{ A} \quad (\text{seštevek tokov po vezju})
 \end{aligned}$$

b) Kolikšna je napetost na prvem uporniku? 8 V

(ker sta naložena enakole)

Ali je napetost na drugem uporniku enaka napetosti na prvem uporniku? 8 V da

c) Kolikšen električni tok teče skozi vir napetosti? 1 A

d) Kolikšen je upor prvega upornika? $R_1 = 16 \Omega$ $R_1 = \frac{U_1}{I_1} = \frac{8 \text{ V}}{0,5 \text{ A}} = 16 \Omega$

Ali je upor drugega upornika enak upor prvega upornika? da

$$R_2 = \frac{U_2}{I_2} = \frac{8 \text{ V}}{0,5 \text{ A}} = 16 \Omega \qquad R_2 = \frac{R_1}{2}$$

ker sta enaka, je R_2 enak kot če poravnava upor delimo s številom enakih uporov

MATEMATIKA

TEMA: **FUNKCIJA**

ENOTA: **LINEARNA FUNKCIJA – točke na grafu**

Najprej preglej rešitve domače naloge – zelo natančno in sproti popravi napake ter ugotovi, zakaj si se zmotil.

Sedaj pa gremo naprej – spoznajmo kako ugotovimo ali točke ležijo na grafu linearne funkcije.

Poudarjena navodila pomenijo, da jih uspešno opravite VSI učenci.

Podčrtana navodila pomenijo, da jih uspešno opravite večina učencev.

Navodila z oznako * pa pomenijo, da naloge rešijo učenci, ki želite več.

V zvezek si zapiši enoto in datum.

S pomočjo gradiva v učbeniku na straneh 199, 200 REŠENI PRIMER 2 razišči kako preverimo, kdaj točke ležijo na grafu linearne funkcije. Na vprašanja odgovarjaj v polnih povedih.

V zvezek si zapiši enoto in datum.

1. Preveri svoje razumevanje 29. ure s pomočjo priloženih rešitev te ure spodaj in obvezno napravi popravilo!
2. Ponovi kaj poudarimo pri opisu linearne funkcije?
3. Pojasni postopek za določitev lege točke – kdaj točka leži na grafu $f(x)$?
4. Na straneh 199 - 200 prepisi PRIMER 2 (pazi – naloga na obeh straneh)
6. Sedaj pa na podoben način reši še **str. 201/ 6.a, b in c, č, d ter * e**

str. 201/ 7, 5,

PA SO SPET ENAČBE TU???

V Novem mestu, 19. 5. 2020.

Učiteljica Milena Košak

Rešitve 29. ure.

2. Ničla funkcije je točka $M(x, 0)$, kjer graf linearne funkcije seka vodoravno os.
3. Ko opisujemo linearno funkcijo, povemo, v kateri točki seka navpično os (začetna vrednost točka $N(0, y)$) in če funkcija pada ali narašča.
4. Ničlo funkcije izračunamo tako, da za vrednost funkcije y vstavimo 0, potem pa rešimo enačbo z neznanko x . Tako dobimo poleg 2. koordinate, ki je nič, še prvo koordinato za x .

5. Učb. str.200/ **1. b in c, č, d ter * e**

učb. str. 200/1 preglednica

a) $f(x) = 2x - 1$

x	f(x) = 2x - 1
-1	-3
0	-1
1	1
2	3

$k=2$
 $m=-1$

$k > 0$ poročajočo f.

N(0, -1) M(0.5, 0)

N(0, -1)

$f(x) = y$

$f(x) = 2x - 1$

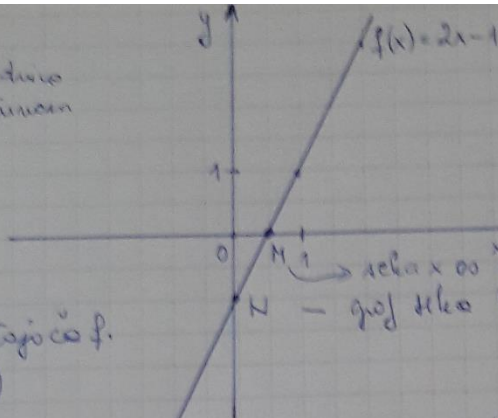
$0 = 2x - 1$

$-2x = -1 \quad | :(-2)$

$x = \frac{1}{2}$

$f(x) = 2x - 1$
 $y = 2 \cdot 0 - 1$
 $y = 0 - 1$
 $y = -1$

* če f(x) seka y-os to pomeni do je $x=0$
→ računamo y
* če f(x) seka x-os to pomeni do je $y=0$
→ računamo x

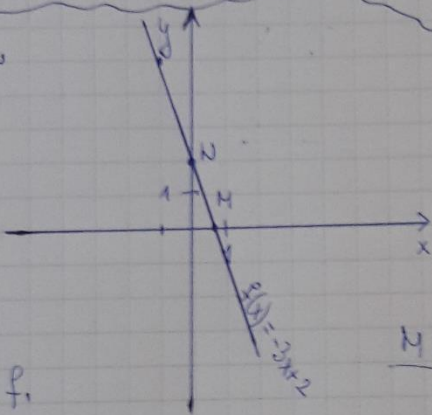

b) $f(x) = -3x + 2$

x	f(x) = -3x + 2
-1	5
0	2
+1	-1

$k=-3$
 $m=2$

$k < 0$ padajočo f.

M(x, 0) N(0, y)

(1) $f(x) = -3x + 2$
 $0 = -3x + 2$
 $3x = 2 \quad | :3$
 $x = \frac{2}{3}$

(2) $f(x) = -3x + 2$
 $y = -3 \cdot 0 + 2$
 $y = 0 + 2$
 $y = 2$

M(2/3, 0)

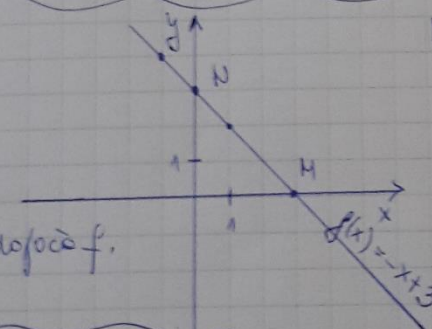
N(0, 2)

c) $f(x) = -x + 3$

x	y
-1	4
0	3
1	2

$k=-1$
 $m=3$

$k < 0$ padajočo f.

M(x, 0)

N(0, y)

$f(x) = -x + 3$
 $0 = -x + 3$
 $x = 3$

$f(x) = -x + 3$
 $y = 0 + 3$
 $y = 3$

M(3, 0)

N(0, 3)

d) $f(x) = -2x$ $k=-2$

x	f(x) = -2x
-1	2
0	0
1	-2

$m=0$
 $k < 0$ padajočo f.

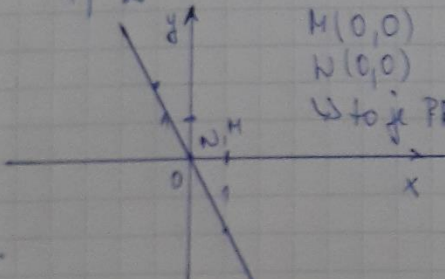
$0 = 2x$
 $x = 0$

$y = 2 \cdot 0$
 $y = 0$

M(0, 0)

N(0, 0)

to je PREMO črta.

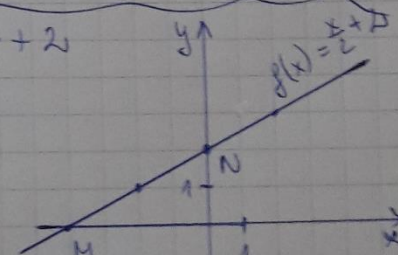

e) $f(x) = \frac{x}{2} + 2$

x	y = x/2 + 2
-2	1
0	2
2	3

$k = \frac{1}{2}$
 $m = 2$

$k > 0$ poročajočo f.

M(x, 0)

N(0, y)

$f(x) = \frac{x}{2} + 2$

$0 = \frac{x}{2} + 2$

$-\frac{x}{2} = 2 \quad | \cdot 2$

$-x = 4$
 $x = -4$

N(0, y)

$f(x) = \frac{x}{2} + 2$

$y = 0 + 2$

$y = 2$

N(0, 2)

Nadaljujete z branjem Malega princa.

Pred tem pa nekaj zanimivosti o knjigi:

- Knjigo je s slikami opremil pisatelj sam, ena izmed originalnih ilustracij Malega princa pa je bila natisnjena na bankovcu za 50 francoskih frankov.
- Boa, ki je narisana na začetku knjige, naj bi predstavljala nevarnost nacistov pred drugo svetovno vojno.
- Leta 1975 so asteroid 2578 poimenovali "Saint-Exupery".
- Mali princ je preveden v 250 jezikov, med katerimi je najbolj presenetljiv prevod v jezik Toba, jezik indijanskega plemena nastanjenega v Argentini. V tem jeziku je bila prevedena edino Biblija.
- Orson Welles je želel prenesti novelo v film s pomočjo Walt Disneya. Do sodelovanja ni prišlo, saj naj bi to delo zasenčilo Disneya.
- Saint-Exupery je živel par let v ZDA in ni znal niti besedice angleško.

Če povzamemo to, kar ste brali včeraj:

- Pripovedovalec strmoglavi v puščavi, vode ima le za 8 dni in spravi se k popravljanju letala. Tu sreča Malega princa.
- »Odrasli sami od sebe nikoli ničesar ne razumejo in otrokom je mučno, če morajo kar naprej kaj razlagati.« Knjiga govori tudi o razlikovanju med resnim in zaskrbljenim svetom odraslih ter nedolžnim svetom otrok, kjer je marsikaj pomembnejše od popravljanja strmoglavljenega letala.
- Pripovedovalec Malemu princu nariše backa, jagnje (OVCO, Filip!) in Mali princ ima do risbe odnos, kot da gre res za živo bitje, ne le za risbo ...
- Še ena modrost: »Ne pride daleč, kdor gre kar naravnost ...«
- Mali princ prihaja s planeta, velikega kot hiša, kjer lahko večkrat na dan gleda sončne zahode. »Kadar je človek zelo žalosten, rad gleda sončne zahode.«
- Ekološka nota: »Vse je odvisno od redoljubnosti. Ko se zjutraj umiješ in urediš, moraš skrbno urediti tudi planet. To je zelo dolgočasno delo, a prav nič težko.«

Druga tretjina branja je na razpolago tu:

https://drive.google.com/file/d/19uHIV2F7XWsoEIU-0Msf8UQ_ifCFAbYx/view?usp=sharing

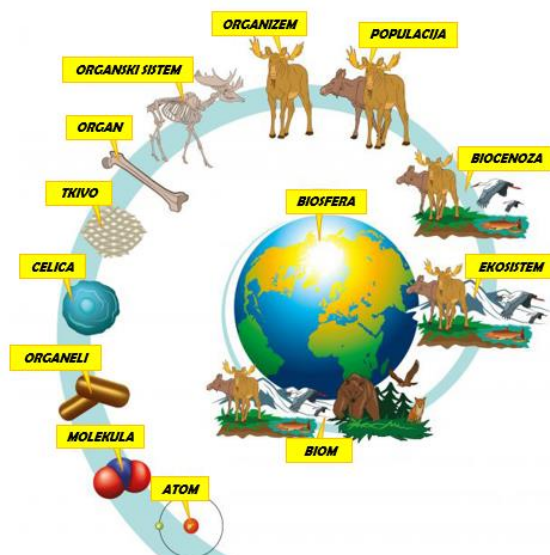
BIOLOGIJA

Poglavje: **EKOLOGIJA – Zgradba in delovanje ekosistemov** (U: str. 120-122, 128-129)

Kaj že znaš?

Pojasni pojme: ekologija, okolje, neživi (abiotski) dejavniki, živi (biotski) dejavniki.

Za živo naravo na Zemlji sta značilni hierarhična zgradba in urejenost. Gradbene enote so med seboj tudi funkcionalno povezane.

Slika: Shema organizacijskih nivojev od atomov do biosfere

Kaj že znaš?

Pojasni pojme: atom, molekula, celični organeli, celica, tkivo, organ, organski sistem, organizem, populacija.

Natančno preberi učno snov Zgradba in delovanje ekosistemov v učbeniku na straneh 120 in 121.

Ekosistem

Sestavni del vsakega ekosistema sta biotop (fizični prostor z vsemi neživimi dejavniki) in biocenoza.

Življenjski prostor (biotop) vključuje vse fizikalne in kemijske dejavnike, ki omogočajo bivanje, rast in razvoj. Izraz habitat uporabljamo, ko opisujemo življenjski prostor ene vrste, izraz biotop, pa kadar govorimo o življenjskem prostoru, ki si ga deli več vrst neke združbe.

Življenjsko združbo (biocenosa) sestavljajo vsi med seboj in od okolja odvisni organizmi.

Za ekosisteme je značilno, da so odpri in dinamični, kar pomeni, da se razmere v njih nenehno spreminjajo. Posledica stalnih sprememb v ekosistemih je njihova raznolikost. Življenjske razmere v ekosistemu so neposredno odvisne od geografske lege, geološke podlage, zgradbe tal, podnebnih in drugih dejavnikov.

Poznamo naravne ekosisteme (morje, jezero, gozd...) in umetne (antropogene) ekosisteme, ki jih je oblikoval človek (sadovnjak, ribnik...).

Na spletni povezavi <https://www.irokusplus.si/vsebine/irp-bio9/#91> (stran 8.1.0.) si oglej kratke filme:
→ Kaj je ekosistem?,
→ Podnebja,
→ Kako nastanejo puščave?.

Ekosistemi na različnih geografskih širinah in nadmorskih višinah so povezani v večje naravne enote – biome. Večinoma se imenujejo po rastlinskih združbah, ki jim dajejo značilen videz.

Oglej si shemo Razporeditev biomov v učbeniku na strani 121.

Na spletni povezavi <https://www.irokusplus.si/vsebine/irp-bio9/#91> (stran 8.1.2.) si oglej kratke filme:

- Kopenski biomi: tajga,
- Kopenski biomi: listnati gozd,
- Kopenski biomi: tropski deževni gozd,
- Kopenski biomi: tundra,
- Kopenski biomi: travišča,
- Kopenski biomi: savane.

Natančno preberi učno snov Ekosistemi se spreminjajo v učbeniku na straneh 128 in 129.

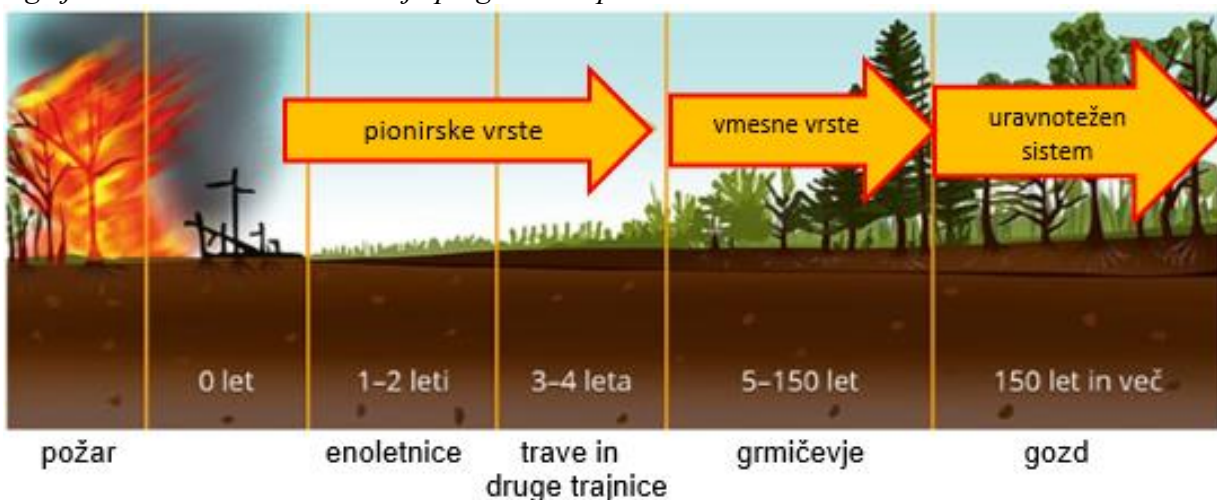
Ekosistemi se spreminjajo

Zaradi spreminjanja življenjskih razmer se življenjske združbe nenehno spreminjajo, s tem pa se stalno spreminjajo tudi ekosistemi.

Pionirske vrste so tiste, ki najprej sledijo spremembam in prve naseljujejo nova življenjska okolja. Postopoma jim sledijo še druge do vzpostavitve ravnovesja v ekosistemu. Takšnemu spreminjanju in razvijanju združbe v času pravimo sukcesija ali ekološko zaporedje.

Ekološka sukcesija je proces razvoja ekosistema, npr. po naravnih katastrofah, kot so požari, poplave, plazovi, izbruhi ognjenikov.

Oglej si shemo naravne sukcesije po gozdnem požaru v učbeniku na strani 128.

Kratek povzetek o življenjskih združbah:

Poenostavljena življenjska združba puščave:

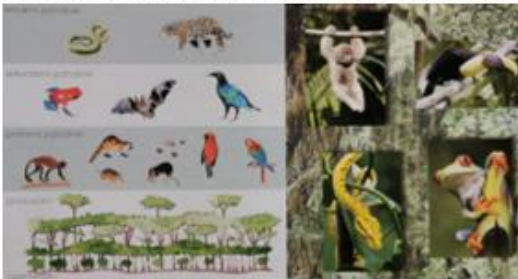
Puščavski ekosistemi so na izrazito izsušenih območjih, kjer so padavine zelo redke. Zaradi pomanjkanja vode ter visokih dnevnih in nizkih nočnih temperatur se vrste v njihovih življenjskih združbah na takšne ekstremne razmere prilagajajo. Večina med njimi podnevi spi in je dejavna le ponoči, ko je aktiven tudi plen. Nekateri pa sušno obdobje prežديو v stanju otrplosti. Večina rastlinskih vrst preživi sušno obdobje v obliki semen ali podzemeljskih gomoljev.

Poenostavljena življenjska združba polarnih sistemov:

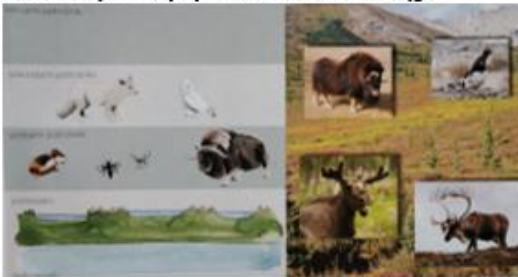
Zaradi nizkih temperatur in izmenjave polarnega dneva in noči so le redke vrste organizmov prilagojene na tamkajšnje ekološke razmere. Pred nizkimi temperaturami so zavarovani z debelo plastjo maščobe in debelim kožuhom, številne pa se tudi nenehno selijo in iščejo hrano.

Poenostavljena življenjska združba tropskega deževnega gozda:

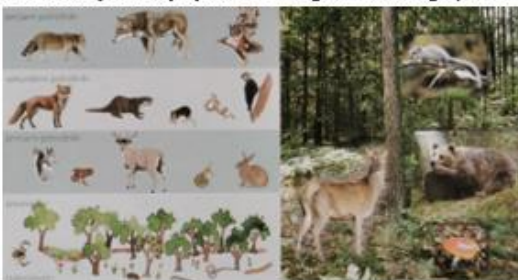
Podnebje v območjih ekosistemov tropskega deževnega gozda je skozi vse leto dovolj toplo, dovolj je dežja. Za pragozd velja, da je geološko zelo star ekosistem, v katerem živijo zelo stare vrste organizmov, hkrati pa je tudi eden izmed razlogov, zaradi katerih so njegove življenjske združbe vrstno zelo raznolike.

Poenostavljena življenjska združba tajge in tundre:

Za območje ekosistemov tajge in tundre so značilne nizke temperature, v ravnem obdobju pa tudi obilo padavin. Zaradi tega voda zastaja ter nastajajo močvirja in barja. Rastlinske združbe imajo skromno vrstno raznolikost. Ekosistemi tajge na severu prehajajo v ekosistem brezdrevesne tundre, ki sega vse do ledene arktične puščave. Za območje tundre so značilne nizke temperature in padavine v ravnem obdobju.

Poenostavljena življenjska združba zmernega pasu:

Gozdni ekosistemi zmernega pasu, h kateremu spadajo tudi naši gozdovi, so razširjeni po vsej Evropi in Severni Ameriki. Na južni polobli so značilni za Novo Zelandijo in Čile. Kljub temu, da se izmenjujejo letni časi, je povprečna letna temperatura za obstoječe življenjske združbe ugodna.

PLES

Pričakujem še POSNETKE IN ODGOVORE SEDMOŠOLK. Da opravijo ocenjevanje, ki je bilo predvideno za prejšnji teden. Danes, 20. 5. 2020, je zadnji rok oddaje (teoretični in praktični del).

V naslednji spletni povezavi pa so štirje [PLESNI HIP HOP KORAKI](#), ki jih danes in do naslednjega tedna vadite. Koraki so zelo enostavni. Delate jih najprej ob videoposnetku, da se jih naučite. Začnite s počasnim gibanjem. Vsakega posebej najprej, potem jih povežete v celoto. Ko se jih boste naučili, se posnamete in mi pošljete posnetek.

Uspešno delo.

NEMŠČINA

Guten Tag! ☺

Opomnik: Danes je ustno ocenjena še druga skupina učencev.
Vidimo se **ob 11. uri!**

Naslednji teden pa se zopet vidimo tudi »im richtigen Leben« ☺

Bis bald!

